

Sprawozdanie z 1. edycji projektu TechLawClinics na Uniwersytecie Jagiellońskim i Uniwersytecie Łódzkim (rok akademicki 2019/2020)

Najnowsze technologie, np. sztuczna inteligencja i blockchain, stają się niebagatelnym wyzwaniem dla konsumentów i prawa konsumenckiego. I choć problematyka ta jest rzadko wykładana na uczelniach, stała się przedmiotem pionierskich zajęć na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego oraz na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w ramach międzynarodowego projektu TechLawClinics, współfinansowanego przez Erasmus+¹. Uczelnią koordynującą projekt jest Katolicki Uniwersytet w Lyonie (Francja), a uczestniczą w nim ponadto Uniwersytet im. Radbouda w Nijmegen (Holandia) oraz Uniwersytet Piemontu Wschodniego (Włochy). Kursy dla studentów odbywają się równoległe we wszystkich partnerskich uniwersytetach. Na WPiA UJ Cyfrową Klinikę Prawa prowadzi dr hab. Piotr Tereszkievicz, prof. UJ. Natomiast opiekunem Kliniki Prawa Technologii Przyszłości na WPiA UŁ jest dr hab. Monika Namysłowska, prof. UŁ.

Celem projektu jest rozwój wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych o kluczowym znaczeniu dla prawników XXI wieku. Dzięki zastosowaniu nowoczesnej formuły zajęć (symulacja procesu dotyczącego sporu z przyszłości, wykłady, warsztaty, spotkania z praktykami) studenci uzyskują możliwość pogłębienia wiedzy w wybranych dziedzinach prawa, a także doskonalenia umiejętności w zakresie jej praktycznego zastosowania. Formuła symulacji procesu (*moot court*) stymuluje rozwój umiejętności miękkich, takich jak praca w grupie, kreatywność, formułowanie argumentów, dostosowywanie się do zmieniających się warunków i odporność na stres. Realizacja projektu w ramach współpracy międzynarodowej, również w formie tygodniowej szkoły wiosennej, pozwala ponadto na wymianę doświadczeń z partnerami zagranicznymi, promując rozwój kompetencji językowych i międzykulturowych. Interdyscyplinarny charakter zajęć znajduje odzwierciedlenie m.in. w sformułowanym kazusie, który zawiera elementy z kilku dziedzin istotnych dla funkcjonowania nowych technologii. W zajęciach mogą uczestniczyć studenci zarówno prawa, jak i informatyki. Projekt oparty jest bowiem na założeniu, że dopiero połączenie wiedzy z różnych dziedzin pozwoli na kompleksowe rozwiązywanie problemów prawnych w przyszłości.

Projekt został przewidziany na trzy edycje w latach 2019–2022.

W roku akademickim 2019/2020 r. zajęcia koncentrowały się wokół sztucznej inteligencji i pojazdów autonomicznych. Studenci wszystkich uczelni partnerskich mieli do rozwiązania kazus poświęcony autonomicznym autobusom. Zgodnie z treścią kazusu, przedsiębiorca (pozwany) oferuje mieszkańcom miasta nową usługę autonomicznego transportu autobusowego: autonomiczne pojazdy najnowszej generacji korzystają z systemu opartego na sztucznej inteligencji wyznaczającego optymalne trasy przejazdu i odbioru pasażerów. System zarządzający usługą autonomicznego transportu autobusowego konsekwentnie odmawia realizacji zleceń przewozu od zarejestrowanego pasażera (powoda) zamieszkałego w dzielnicy uznawanej za niebezpieczną i ubogą. Powód twierdzi, że rzeczywistym powodem, dla którego system nie przyjmuje jego zleceń,

¹ Nr umowy: 2019-1-FR01-KA203-062630.

jest fakt, iż obszar, na którym zamieszkuje, jest zgłaszany jako niebezpieczny i źle utrzymany na podstawie danych dotyczących bezpieczeństwa i konserwacji zebranych przez autobus, jak również oznaczeń (tagów), które użytkownicy systemu mogą dołączyć do konkretnych miejsc. To, według powoda, stanowiłoby jego dyskryminację ze względu na pochodzenie społeczne. Zadaniem studentów była ocena stanu prawnego (ewentualnych roszczeń powoda wobec pozwanego) na gruncie Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, polskiego kodeksu cywilnego oraz rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO).

Wiedzę i umiejętności potrzebne do rozwiązania przypadku studenci Uniwersytetu Łódzkiego² zdobywali nie tylko od pracowników Wydziału Prawa i Administracji UŁ, lecz także od partnerów projektu: w zakresie sporządzania wyroku od dr Wiktora Matysiaka, sędziego Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, w zakresie sporządzania pozwu i odpowiedzi na pozew od r.pr. dr Dominika Lubasza i r.pr. Witolda Chomiczewskiego z Lubasz i Wspólnicy. Kancelaria Radców Prawnych, o zastosowaniu nowych technologii studenci usłyszeli zaś w Bluerank – agencji SEO. Uczestników Kliniki Prawa Technologii Przyszłości gościł też TomTom – lider w dziedzinie map i nawigacji. Partnerami zewnętrznymi wspierającymi studentów UJ³ w zakresie realizacji projektu były Sąd Apelacyjny w Krakowie oraz r.pr. Iwona Karasek-Wojciechowicz z Karasek & Wejman.

Ze względu na pandemię wirusa SARS-CoV-2 i wprowadzone w związku z nią ograniczenia nie odbyło się na UJ i UŁ postępowanie sądowe, które miało być zwieńczeniem prac nad kazusem. Nie można było również zorganizować międzynarodowej szkoły wiosennej, która miała odbyć się na Katolickim Uniwersytecie w Lyonie. Mimo tego ufamy, że studenci zdobyli unikalne doświadczenie i pogłębioną wiedzę. Pierwsza edycja zaowocowała m.in. dwoma artykułami autorstwa studentów Uniwersytetów Łódzkiego⁴ i Uniwersytetu Jagiellońskiego⁵, które ukazują się w iKAR 2020, nr 7.

W roku akademickim 2020/2021 trwa druga edycja projektu, której tematem przewodnim jest blockchain i smart contracts. O tym napiszemy w konsumenckim numerze iKAR-a w przyszłym roku.

dr hab. Monika Namysłowska, prof. UŁ

Katedra Europejskiego Prawa Gospodarczego WPiA UŁ

<https://orcid.org/0000-0003-3379-2940>

e-mail: mnamyslowska@wpia.uni.lodz.pl

dr hab. Piotr Tereszkiwicz, prof. UJ

Katedra Prawa Cywilnego WPiA UJ

<https://orcid.org/0000-0001-9022-2536>

e-mail: piotr.tereszkiewicz@uj.edu.pl

² Uczestnikami byli studenci Wydziału Prawa i Administracji UŁ: Katarzyna Baranowska, Miłosz Gapsa, Kacper Kot, Piotr Mizerski, Anna Nowak, Klaudia Olejniczak, Natalia Olkucka, Kacper Sypka, Magdalena Węglowska; Student Wydziału Matematyki i Informatyki UŁ: Kuba Kern oraz studenci Wydziału Fizyki i Informatyki Stosowanej: Rafał Walczak i Karolina Wiaderek.

³ Uczestnikami byli studenci Wydziału Prawa i Administracji UJ: Kamil Balicki, Mikołaj Batkowski, Jacek Berdysz, Piotr Borkowski, Jakub Górniak, Ewa Gruszka, Lena Helińska, Bartłomiej Kupiec, Klaudia Majerańczyk, Krystyna Mokrzycka, Bartosz Paczocha, Arkadiusz Piskorz, Dominik Podleśny, Rafał Rutkowski, Wiktoria Sagan, Katarzyna Waszkiewicz-Lis; oraz studenci Wydziału Matematyki i Informatyki UJ: Gabriela Czarska, Paweł Mader, Michał Stobierski, Mateusz Tokarz.

⁴ Profilowanie w oparciu o dane osobowe konsumentów przetwarzane przez pojazd autonomiczny (Anna Nowak, Magdalena Węglowska, Miłosz Gapsa).

⁵ Prawne aspekty ochrony konsumenta oraz odpowiedzialności za szkody w kontekście samochodów autonomicznych (Lena Helińska, Bartosz Paczocha, Arkadiusz Piskorz).